

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІБЛІОТЕКА

Пам'ятники Києва
Тематичний дайджест

КИЇВ 2024

Пам'ятники Києва : тематичний дайджест / укладач : зав. інформаційно-бібліографічним відділом Л. В. Колісник. – Київ : НТУ, 2024. – 45 с.

Відповідальний за випуск : директор бібліотеки НТУ О. М. Мірошник

Усього на території Києва розташовується декілька сотень пам'ятників, котрі здебільшого присвячені видатним особам та різноманітним історичним подіям. Одразу попередимо, що ми не маємо на меті показати вам прямо всі пам'ятники столиці, але будемо намагатися показати вам найбільш цікаві. Практично всі найбільш значущі пам'ятники стоять у центральній частині Києва. Наприклад, там ми можемо побачити пам'ятник Магдебурзькому праву (найстаріший пам'ятник Києва), монумент Батьківщина-Мати (найвищий пам'ятник Європи), пам'ятник Княгині Ользі, пам'ятник Богданові Хмельницькому, пам'ятник Тарасові Шевченку і т. ін.

Серед пам'ятників Києва є такі, по яких впізнають місто – це пам'ятник святому Володимиру, пам'ятник Богдану Хмельницькому, пам'ятник засновникам Києва Кию, Щеку, Хориву та їх сестрі Либіді.

Але не менший інтерес викликають такі неформальні пам'ятники, як пам'ятник Людині з собакою – в пам'ять актора Яковченко, пам'ятник Леоніду Бикову, пам'ятник Проні Прокоповні та Свириду Голохвастому, або пам'ятник Їжачку з мультфільму Їжачок в тумані. Ледь осторонь від Хрещатика, на вулиці Прорізній стоїть пам'ятник герою роману Ільфа та Петрова – Паніковському, поряд з ним завжди безліч туристів, що бажають сфотографуватися.

Це лише мала частина пам'ятників Києва, які заслуговують на увагу, насправді їх набагато більше. Якщо ви киянин, ви їх точно всі бачили, а якщо ні, то рекомендуємо з ними ознайомитися.

Пам'ятник засновникам Києва

Пам'ятник засновникам Києва був відкритий на честь святкування 1500-річниці створення Києва у Наводницькому парку на березі Дніпра. Він являє собою мідну скульптуру у вигляді човна, на якому стоять легендарні основоположники Києва: Кий, Щек, Хорив та сестра їхня Либідь. Пам'ятник знаходиться на гранітному постаменті, навколо якого басейн з світло-музичними фонтанами. За монументом облаштований оглядовий майданчик з видом на міст Патона, Дніпро та житлові масиви Лівобережжя.

Автори роботи – скульптор Василь Захарович Бородай та архітектор Микола Феценко.

Це один із найвідоміших київських пам'ятників, який присвячений його засновникам. За легендою столицю в 482 році заснували брати Кий, Щек і Хорив та їхня сестра Либідь.

«І були три брати, одному ім'я Кий, а другому – Щек, а третьому – Хорив, і сестра їхня – Либідь. І сидів Кий на горі, де нині узвіз Боричів, а Щек сидів на горі, що нині зоветься Щекавиця, а Хорив – на третій горі, від нього ж прозвалася Хоривиця. І в ім'я брата свого старшого заклали городок, і назвали його Київ» (Нестор Літописець, «Повість минулих літ»).

Хоч до кінця і не зрозуміло, чи існували наші герої насправді, до нас дійшли місця названі на їх честь. Гора Щекавиця розташовується на Подолі й звідти відкривається чудова панорама міста, гору Хоривицю ототожнюють із Замковою горою або Юрковицею, з Києвом і Києм все ясно, а на честь Либеді названа річка Либідь, друга по популярності річка міста, після Дніпра. Ще в сучасному Києві є Либідська площа, вулиця Либідська та станція метро «Либідська».

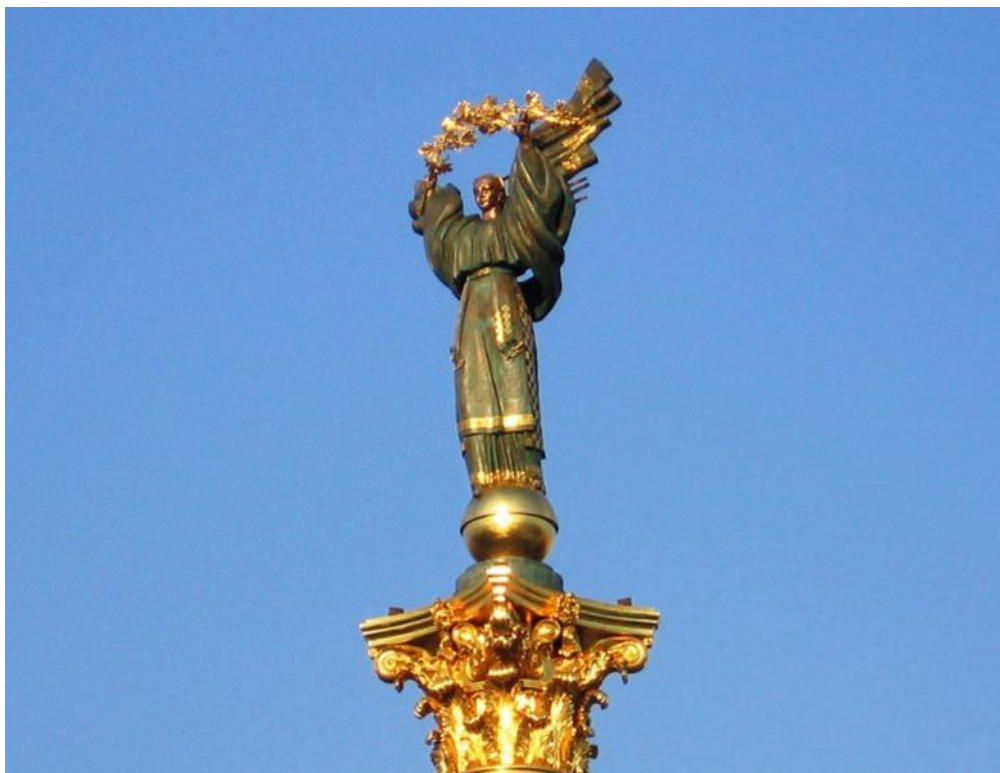
Проте, немає жодного документального підтвердження, що Кий, Щек, Хорив і Либідь існували насправді. Є дуже багато гіпотез і версій про легендарних засновників Києва, одні намагаються довести, що це лише літературні персонажі, інші ж, що вони є історичними особистостями.

Пам'ятник-фонтан засновникам Києва на Майдані Незалежності

Другий у місті пам'ятник засновникам Києва з фонтаном знаходиться на Майдані Незалежності. Скульптурна композиція була встановлена у 2001 році під час реконструкції центральної площі столиці. Скульптура, розташована по центру фонтану, є фігурами трьох братів – Кия, Щека, Хорива та сестри їх Либеді, що стоять на великій кам'яній брилі. Кий зображений у обладунках з мечем і щитом, Щік із плугом у руках, Хорив з луком, стрілами та ріжком. Поруч із ними їхня сестра Либідь із лебедями, що злітають вгору. Автор пам'ятника – Анатолій Куш, який також створив монумент незалежності України та скульптуру архістратига Михаїла.

Монумент Незалежності (Берегиня)

На Майдані Незалежності, одному з найвідоміших та найбільш відвідуваних місць в Україні, знаходиться монумент у вигляді величної колони, яку вінчає фігура Оранти – України. Пам'ятник незалежності України споруджено у 2001 році і присвячений 10-річному ювілею незалежності України. Монумент виконаний у вигляді 52-метрової колони, яку вінчає скульптура берегині в

національному костюмі, тримає в руках відомий символ України — калинову гілку. Деякі частини бронзової скульптури — гілка, візерунок на костюмі і інші — вкриті золотом, а сама колона облицьована італійським мармуром. Цікаво, що лівою рукою Оранта вказує на захід - наш шлях до Європи. А калинову гілку — національний символ кровної єдності українців, краси та добробуту вона тримає правою рукою, три пальці якої складають трійцю, як знак звернення до Бога за покровом, благословенням та захистом. У її підніжжя побудовано будівлю нагадує храм. Загальна висота монументальної композиції становить 61 метр. Механізм конструкції спроектований так, що витримує всі зовнішні впливи. Усередині колони проведена гвинтові сходи для здійснення технічних робіт. Монумент Незалежності України — це найвищий пам'ятник в країні. Він є архітектурним втіленням свободи всієї української нації. Автором проекту цієї колони став А. Куш, який вибрав моделлю для створення берегині свою дочку — К. Катракіс.

Пам'ятник князю Володимиру

Пам'ятник Володимиру Великому — перший в Києві монументальний пам'ятник князю київському та Хрестителю Русі.

Один з найстаріших пам'ятників міста, який встановлений у 1853 році та зберігся практично в первинному вигляді.

Князь Київської Русі Володимир Святославович (950–1015) розмістився на середній терасі Володимирської гірки та гордовито дивиться на місто, яке завдяки йому стало колыскою православної віри. Саме він об'єднав всі східнослов'янські землі у складі Київської Русі та запровадив на Русі християнство. Традиційно датою хрещення Русі прийнято вважати 988 рік.

Фігура Хрестителя Русі стоїть на постаменті, що має обриси восьмигранної каплиці у псевдовізантійському стилі. Володимир тримає у правій руці великий хрест (нині оздоблений електричним освітленням) та князівську шапку в лівій.

На постаменті зображені сцени хрещення населення Києва в Дніпрі та регалії ордену Святого Володимира — зірки та хрести.

Оформлення постаменту доповнене зображеннями зірок та хрестів - символів хрещення вогнем і мечем, архангела Михаїла, який є заступником Києва й зображений на гербі міста, зброї, смолоскипа як символу освіти, а також символів родючості. Величезний хрест, який тримав Володимир, був обладнаний газовими світильниками, для того, щоб фігура була видна вночі. Пізніше газові ріжки замінили електричними лампами.

До того, як на Володимирській гірці з'явився пам'ятник князеві Володимиру рівноапостольному, це місце називалося Михайлівською гіркою, на ім'я Михайлівського монастиря, якому належала земля. Ще в середині 19 століття схили Михайлівської гірки були вкриті виноградниками. Після того, як землі відійшли у власність міста, почалася реконструкція Михайлівської гірки. Тут влаштували парк по типу Швейцарських гір: розбили газони, проклали алеї й розставили лави для відпочинку, навіть побудували чайний павільйон і фонтан. Різномірні тераси з'єднувалися цегельними доріжками й сходами. Частиною розвитку Михайлівського парку стало встановлення пам'ятника святому Володимиру в 1853 році. Створювали скульптуру в Петербурзі. Над нею працювали скульптори Петро Клодт, Володимир Демут-Малиновський, інженер Олександр Тон.

Володимир на п'єдесталі є одним з неофіційних символів міста.

Пам'ятник княгині Ользі

Пам'ятник княгині Ользі на Михайлівській площі в Києві представляє собою скульптурну композицію, яка складається з центрального пам'ятника великій княжні, постаментів просвітителів слов'янських народів - Кирилу та Мефодію, розташованих праворуч, й пам'ятника апостола Андрію Первозванному, що знаходиться зліва від княгині.

Велика княгиня Ольга правила Києвом у середині 10 століття. Однією з перших на Русі вона прийняла християнство, згодом православна російська церква зарахувала її до лику святих. Апостол Андрій Первозванний за переказами саме з цього місця (Михайлівська площа) вказав на київські гори й сказав пророчі слова: тут засяє благодать Божа. Кирилу та Мефодію слов'яни зобов'язані писемністю. Кавалерідзе геніально передбачив величезну духовну силу саме такого поєднання легендарних особистостей.

Пам'ятник Андрію Первозванному

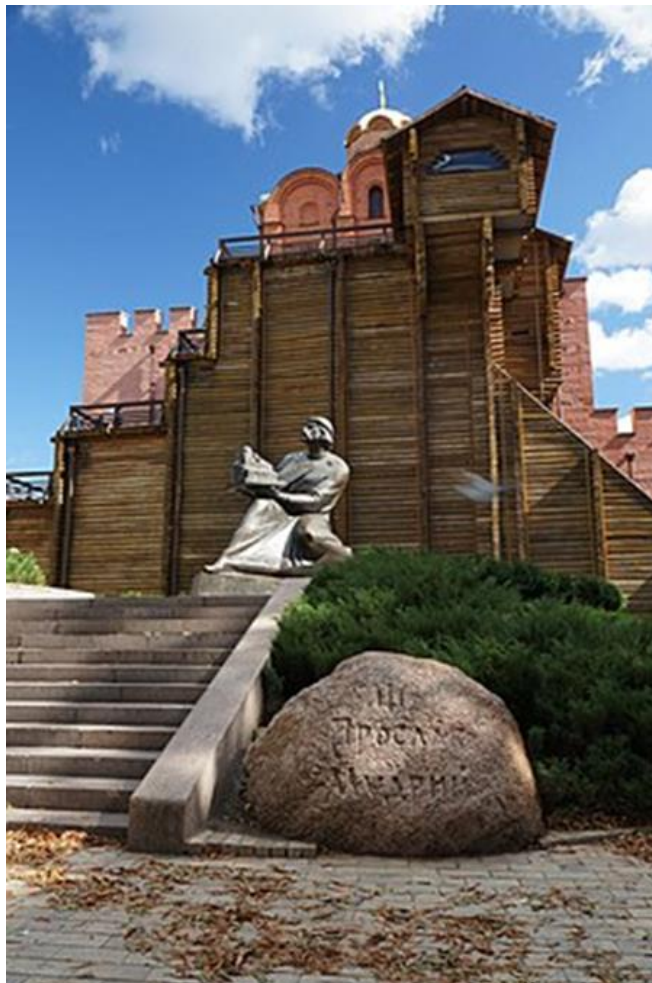

Пам'ятник Андрію Первозванному був відкритий 13 грудня 2000 року з нагоди 2000-річчя Різдва Христового. Автори роботи – архітектори Руслан Кухаренко, Микола Жаріков та скульптор Валерій Швецов.

Дата 13 грудня була обрана не випадково, бо саме цього дня святкують релігійне свято – День Андрія. Того ж дня поряд із пам'ятником відкрили Храм Св. Андрія Первозванного. У 2001 році площу, де стоїть пам'ятник, назвали площею Андрія Первозванного.

Святий Апостол Андрій Первозваний (6 до н. е. – 30 листопада 60 н. е.) – каналізований святий, один із 12 апостолів та перший учень Ісуса Христа, святий покровитель України. За легендою він проповідував на території майбутнього Києва, де на горі залишив хрест та провістив велике місто, яке повинно було там з'явитися.

Пам'ятник князю Ярославу Мудрому

Пам'ятник великому князю Ярославу Мудрому в Києві розташовано в одному з найбільш значимих історичних місць столиці України - у сквері біля Золотих воріт. Ярослав Мудрий - значна фігура в історії ранньої Київської Русі. За час правління Ярослава, сина великого князя київського Володимира I та полоцької княжни Рогніди, Київська Русь перетворилася на могутню державу, що охоплювало значну частину Східної Європи й увійшла до числа найбільших цивілізованих держав Європи того часу. За Ярослава Мудрого були значно розширені межі Києва, насипано нові оборонні вали, збудовано Золоті ворота, Георгіївський, Ірининський, Софійський собори. Саме за Ярослава Мудрого було складено "Руську правду" - зведення законів давньоруського феодального права.

Автором ескізу монумента Ярославу Мудрому виступив відомий скульптор, кінорежисер й драматург Іван Кавалерідзе. Цікавий той факт, що цей монумент у Києві представлено у двох варіантах: пам'ятник біля Золотих воріт та точно такий же макет - на Андріївському узвозі, біля Будинку-музею відомого скульптора. Очевидці стверджують, що у майстра було декілька ескізів пам'ятника Ярославу Мудрому й той, що ми можемо бачити біля Золотих воріт, не був претендентом на втілення в металі. На той момент скульптор зупинився зовсім на іншому варіанті. Сучасний монумент було встановлено вже в роки незалежності (1997 рік) за ескізом, який було знайдено у майстерні Івана Кавалерідзе. В оригіналі це була навіть не статуя, а статуетка. Основною метою встановлення пам'ятника була не стільки історична його цінність, скільки прагнення максимально упорядкувати маленький куточок скверу біля Золотих воріт. Пам'ятник виготовили дуже швидко, не обмірковуючи як слід, ані місто росташування, ані художні аспекти.

Штучним чином було створено курганоподібний земляний насип, на якому розмістили великий постамент. Князь Ярослав Мудрий зображений сидячим, постать виконана з бронзи, його погляд спрямований у бік Софійського собору. Піднятися до пам'ятника можна гранітними сходами, праворуч від яких розміщено валун, з висіченим на ньому ім'ям князя давньоруськими літерами. У руках князь тримає макет Софії Київської. Саме цей нюанс слугував тому, що в народі монумент прозвали "мужиком із тортом". Пам'ятник має ще одну особливість: на тильній частині монумента збереглися три відбитки долоні, які залишили скульптори Віталій Сивко, Микола Білик, Віталій Редько. Безпосередньо роботами зі зведення пам'ятника Ярославу Мудрому займалися скульптор Володимир Чепелик та архітектор Микола Кислий. Урочисте відкриття бронзового пам'ятника Ярославу Мудрому відбулося у 1997 році, воно було приурочене до Дня Києва.

Пам'ятник Магдебурзькому праву

Пам'ятник хрещенню Русі або колона Магдебурзького права є найстарішим монументом у столиці України. Композиція розташована біля підніжжя Володимирської гірки, на нижній терасі сходів, які ведуть до набережної Дніпра. Архітектурна композиція складається з постаменту та колони тосканського ордеру (з рустом низом). Постамент чотириохіпийний, арочний склепистий, укріплений аркбутанами.

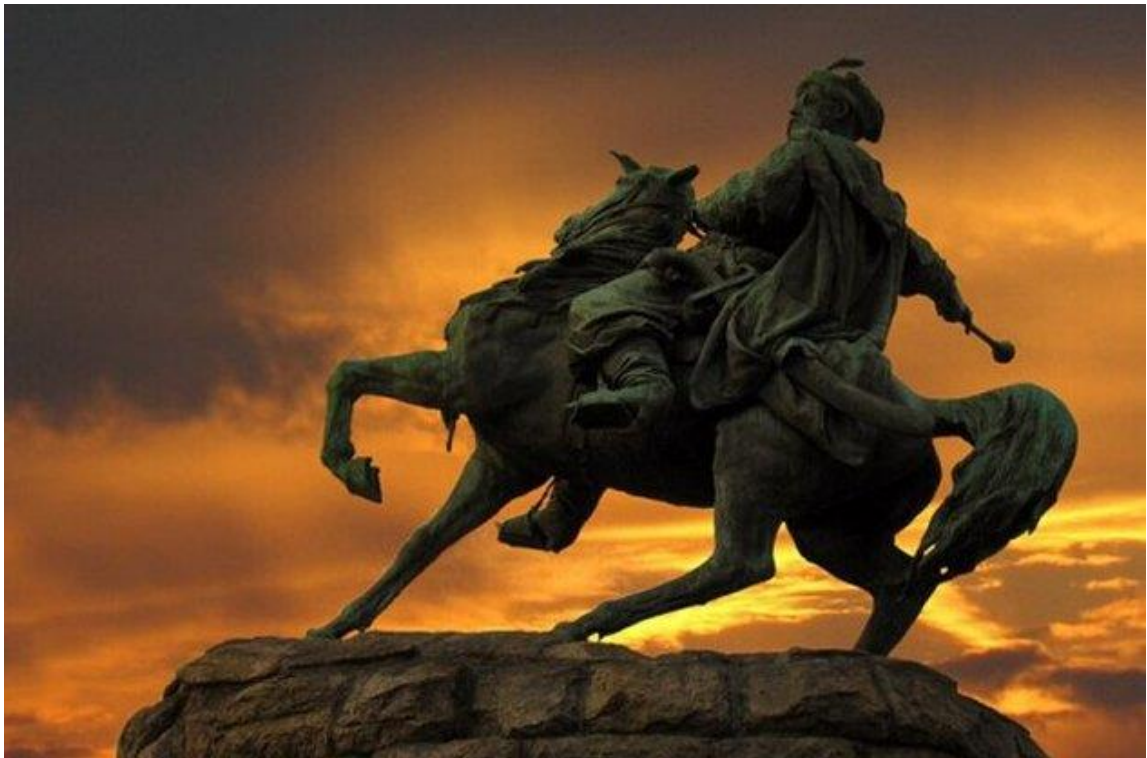
Магдебурзьке право було дароване Києву в 18 столітті, за правління Єлизавети, дочки Петра Першого. За цього права, всі податки, які збиралися з місцевих купців, прямували виключно в міську казну. Існує легенда, що на тому місці, де

знаходиться зараз колона, колись було священне джерело, в якому князь Володимир хрестив своїх синів. Джерело було шановано усіма православними людьми, оскільки вважалося святиною, над ним будували невеликі каплиці та влаштовували хресні ходи. Кам'яна каплиця, побудована на цьому місці в 1802-1808 роках за проектом головного архітектора, видатного зодчого Києва Андрія Меленського, стала зосередженням православного життя Києва. В процесі будівлі пам'ятника було знайдено срібне виріб руки по лікоть, який згодом зберігався в магістраті. Капличку вінчала колона з невеликим золотим куполом, а біля підніжжя красувався напис "Святому Володимиру, просвітителю Русі". Сама каплиця була зведена на кошти, зібрані серед простих городян.

В арочному постаменті знаходився восьмигранний басейн з фонтаном, що живиться від водозбірника-колодязя. Для полегшення проходу з Хрещатика до переправ на пляж, який розташовувався якраз навпроти цього місця, була прокладена дренажна труба, через яку залишкові води джерела плюс дощові стоки стікали у Дніпро. З тією ж метою було засипано перший ярус. У 1867 році був зроблений новий басейн у вигляді чаші. Реконструкція каплиці супроводжувалася загальним ремонтом пам'ятника з благоустроєм навколишньої території. У путівнику Києвом, випущеному професором К. В. Шероцький в 1917 р. є малюнок пам'ятника, на якому видно, що стояв він прямо у воді й був не однарусний, як нині, а двоярусний.

Важкі для всіх православних пам'ятників часів радянської влади не пройшли безслідно й для цієї каплиці. Її знесли, залишивши лише арочні проходи, а вищезазначений напис просто-напросто стерли. Хрест було поставлено на купол в 1988 році під час реставрації пам'ятника, приуроченої до святкувань тисячоліття хрещення Русі. Монумент має кілька назв: "Пам'ятник хрещення Русі", "Нижній пам'ятник Святому Володимиру", "колона Магдебурзького права". Сьогодні колону стали часто називати Пізанською вежею, оскільки вона накренилась - це добре видно тим, хто прогулюється неподалік. Нині багатостраждальний пам'ятник у небезпеці, його крен досяг критичної точки, але коштів на реставрацію у скарбниці міста поки немає.

Пам'ятник Богданові Хмельницькому

Пам'ятник Богданові Хмельницькому — пам'ятка мистецтва XIX століття, один із символів Києва.

Пам'ятник розташований на Софійській площі, безпосередньо перед Софійським собором. Урочисто відкритий 11 (23) липня 1888 року в рамках святкування 900-річчя Хрещення Русі.

Ідея створення монументу належить великому історику – Миколі Костомарову, а одяг та портрет знаменитого гетьмана відтворені за консультаціями іншого генія українського народу – Володимира Антоновича. Встановлений пам'ятник було відкрито в 1888 р. завдяки зусиллям архітектора – Володимира Миколайовича Ніколаєва.

Цікавим фактом є те, що ця архітектурна пам'ятка була встановлена лише частково і навіть розміщена в іншому порядку. За задумом скульптора Михайла Микешина гетьман мав вказувати булавою в напрямку Польщі (колишньої Речі Посполитої), з якою мужній полководець так самовіддано боровся. Проте при встановленні монументу було виявлено, що кінь (на якому і сидів Богдан) в такому положенні невічливо повернутий до Михайлівського Золотоверхого собору, тому його було вирішено розвернути так, щоб не осквернити

християнський храм, внаслідок чого славнозвісний борець за свободу почав вказувати символом гетьманської влади в напрямку чи то Швеції, чи то Москви. Ще більш цікавим був попередній задум самого пам'ятника. За першими ескізами кінь гетьмана мав скидати своїми копитами зі скелі польського шляхтича, єврея та єзуїта. Під скелею мали розташовуватись селяни, що слухали пісню сліпого старця (кобзаря). На самому ж п'єдесталі мало бути зображено битву під Збаражем, Переяславську Раду та тріумфальний в'їзд козацького війська в Київ. Однак через політичні причини та брак коштів пам'ятник був зведений в такому вигляді, який він має тепер.

Батьківщина – Мати

«Батьківщина-Мати» — монументальна скульптура без якої важко уявити обличчя сучасного Києва. Розташована на високому правому березі річки Дніпро, на території Національного музею історії України у Другій світовій війні. Відкрита у 1981 році. Є найвищою монументальною скульптурою в Європі, випереджаючи американську статую Свободи, і вже 40 років височіє над столицею України. Автор монумента — український скульптор Василь Бородай.

Скульптура «Батьківщина-мати» — це унікальна суцільнозварна сталева споруда, яка складається з трьох шарів: основного сталевого каркаса вагою понад 280 т, допоміжного каркаса з обшивкою вагою 108 т і самої обшивки з півтораміліметрової нержавіючої сталі вагою 90 т, яку виготовлено з 27 багатотонних блоків. Спеціальний метод зварювання розроблений Інститутом електрозварювання ім. Є.О. Патона. Загалом під час монтажу було покладено близько 30 км зварювальних швів. Коли дивишся на скульптуру, важко повірити, що невеличкий щит має розмір 12х8 м; меч — довжину 16 м. На вістрі меча є спеціальний пристрій для гасіння коливань вітрового навантаження.

Пам'ятник вражає своєю грандіозністю. Фігуру жінки зі щитом і мечем у руках встановлено на конусному п'єдесталі 40-метрової висоти (загальна висота — 102 м, вага близько 500 т), висота скульптури — 62 м.

У середині п'єдесталу відкритий музей Другої світової війни, а в самому монументі функціонують два оглядових майданчики. До них туристів доставляють два ліфти: вертикальний і похилий, під кутом 75 градусів.

Монумент Батьківщина-Мати — це не просто культурна пам'ятка України. Батьківщина-Мати — це захисниця України. Впевнена тріумфальна поза, спокійний але суворий вираз обличчя, зброя у руках та навіть сторона, у яку дивиться скульптура, мають символічне значення. «Хто прийде з мечем — від меча і загине», — каже вона.

Пам'ятник Пилипу Орлику

Пам'ятник Пилипу Орлику встановили в 2011 році до 15-ої річниці прийняття Конституції України. Автори – скульптор Анатолій Куш та архітектор Олег Стукалов.

Пилип Орлик – український політичний та державний діяч, Гетьман Війська Запорозького (у вигнанні), полководець, поет, публіцист. У 1710 році він став автором першої конституції в Європі, яка набула назву Конституція Пилипа Орлика. Це був договір між гетьманом та запорожцями, він визначав права та обов'язки козаків, обмежував владу гетьмана. У конституції були проголошені принципи побудови Української держави, за якими Україна повинна бути звільненою з обох боків Дніпра від чужоземного панування і повністю

незалежною від Московії та Польщі. І це визволення наших земель від Московії актуальне навіть через 300 років.

У тексті Орлик вживає саме назву Україна (Ucraina на латині), попри те, що тоді була Гетьманщина (Військо Запорозьке). За часів Гетьманщини назва Україна взагалі стала набувати широкого значення й дедалі більше використовувалась у різних документах.

Пам'ятник являє собою культурну композицію, що складається з двох елементів: пам'ятника гетьману і козацької атрибутики — біля постаменту встановлена бандура, на постаменті — надірваний прапор, який розвівається, а також козацькі шаблі.

Орлик зображений у багатому вбранні XVIII століття, ліва рука спирається на тумбу з паперами і булавою, а у правій руці — перо. За словами Куца, одяг і атрибути історично ідентичні. На постаменті пам'ятника також встановлено родовий герб гетьмана. Культурна композиція виконана з бронзи і граніту. Вона розташована таким чином, що між пам'ятником Орлику та прапором є прохід, за яким починається сквер.

Пам'ятник В'ячеславу Чорноволу

Пам'ятник В'ячеславу Чорноволу встановили 23 серпня 2006 року до 15 річниці Незалежності України. Автори пам'ятника – скульптор Богдан Мазур та архітектор Юрій Мельничук.

Місце для пам'ятника вибрано не випадково – він розташований навпроти будівлі, де в 1989 році був штаб Народного Руху.

В'ячеслав Максимович Чорновіл – видатний політик, громадський діяч, публіцист, правозахисник, один із головних борців за незалежність України часів СРСР та Герой України (посмертно). Чорновіл був одним із лідерів дисидентського руху, шістдесятником і засновником українськомовної підпільної газети «Український вісник». Також він є одним з ініціаторів проголошення Декларації про державний суверенітет України 16 липня 1990 року та Акту проголошення Незалежності України 24 серпня 1991 року.

Скульптурна композиція являє собою фігуру Чорновола, що проходить крізь пролом в стіні. Над його головою витає муза з калиновим вінком. На стіні напис: «Дай, Боже, нам любити Україну понад усе сьогодні – маючи, щоб не довелося потім гірко любити – втративши.» В'ячеслав Чорновіл».

Скульптор виліпив В'ячеслава Чорновола в повний зріст, одягненим за модою XIX століття, очевидно, для того, щоб наблизити до вигляду батьків української нації. Так, у фігурі політика явно читається силует молодого Тараса Шевченка, а в рисах обличчя видно подібність з Іваном Франком.

Пам'ятник Тарасові Шевченку

Пам'ятник українському поету і художнику Тарасу Шевченку, що знаходиться в однойменному парку, навпроти головного (червоного) корпусу Національного університету імені Тараса Шевченка - є одним із символів сучасного Києва. Саме тут свого часу працював великий український Кобзар. Його відкрили 6 березня 1939 року, в межах урочистостей до 125 річниці від дня народження Великого Кобзаря. Авторами скульптури є відомий тогочасний скульптор Матвій Манізер та архітектор Євген Левінсон.

Загалом в Україні та світі існує 1384 пам'ятники Кобзареві, з них 1256 — в Україні та 128 — за кордоном у 35 країнах світу. Це найбільша у світі кількість

монументів, встановлених діячеві культури. Також Тарас Шевченко посідає друге місце після Будди за кількістю встановлених пам'ятників у світі будь-кому, якщо не враховувати лідерів тоталітарних режимів, яким пам'ятники встановлювались за наказом.

На п'єдесталі міститься напис: «Т. Г. Шевченко. 1814—1861», а під ним викарбувано слова поета із «Заповіту»:

«І мене в сім'ї великій,
В сім'ї вольній, новій,
Не забудьте пом'янути
Незлим тихим словом».

На сьогодні пам'ятник Тарасові Шевченку є головною домінантою парку Шевченка та одним із символів сучасного Києва. Біля монумента нерідко відбуваються збори громадян, мітинги різноманітних політичних сил та громадських рухів. Також біля пам'ятника Кобзарю традиційно проводиться низка культурних заходів. Зокрема, щороку біля підніжжя пам'ятника відбувається церемонія вручення Народної Шевченківської премії.

Пам'ятник Лесі Українці на Печерську

Леся Українка – видатна українська письменниця та одна з найвідоміших жінок в українській історії. За величчю особистості Лесю Українку можна спокійно поставити в один ряд із Тарасом Шевченком.

Пам'ятник Лесі Українці на Печерську відкрили 3 вересня 1973 року.

Автори роботи – скульпторка Галина Кальченко та архітектор Анатолій Ігнащенко.

Пам'ятник Лесі Українці являє собою бронзову постать поетеси заввишки 5 метрів, встановлену на постаменті з чорного лабрадориту. Автор скульптури вдало передав у неживому матеріалі вольову вдачу поетеси, що не кориться обставинам долі, її душевну силу, і водночас ніжність і жіночність.

Пам'ятник оточують спеціально висаджені дерева, привезені з батьківщини поетеси.

На постаменті викарбувані слова з вірша поетеси:

« Як умру, на світі запалає

Покинутий вогонь моїх пісень

І стримуваний промінь засіяє

Вночі запалений, горітиме удень»

Але він не був першим пам'ятником поетеси в українській столиці, адже ще 1965 року було встановлено паркову скульптуру Лесі Українки в Міському саду навпроти Маріїнського палацу роботи скульптора В. З. Бородая та архітектора А. Ф. Ігнащенка.

Навколишні тінисті дерева створюють необхідне тло для ліричного сприйняття образу української поетеси Лесі Українки. Бронзова постать на повний зріст установлена на низькому постаменті з великих нешліфованих шматків граніту неправильної форми, вмонтованих у невисокий штучний пагорб. На

чоловому боці постаменту – напис накладними бронзовими літерами: “Леся Українка”. Скульптура трохи піднесена над землею, і це сприяє тому, що образ поетеси гармонійніше поєднується з природою.

Оскільки паркова скульптура не відповідала задуму вшанування величі поетеси, було ухвалено встановити більший за розмірами й у велелюднішому місці пам'ятник.

На відміну від попереднього пам'ятника, новий зробили більшим за розміром і встановили в більш людному місці. За задумом він мусив краще відповідати величі особистості.

Пам'ятник Пантелеймону Кулішу

Пам'ятник Пантелеймону Кулішу встановили в 2018 році, біля Скверу Київських інтелігентів. Цей пам'ятник дуже нестандартний та сильно відрізняється від звичних нам київських бронзових пам'ятників. Автор – невідомий.

Пантелеймон Олександрович Куліш – український письменник, етнограф, мовознавець, перекладач, історик, літературний критик і громадський діяч. У своїй спробі краще передати розмовну українську мову на письмі, він розробив один із перших українських правописів (більш відомий як кулішівка) та в 1857 році випустив перший український буквар «Граматка». Припускають, що саме цей правопис ліг в основу сучасного українського правопису, проте, такої думки дотримуються далеко не всі мовознавці. У 1857 році Куліш видав роман «Чорна рада. Хроніка 1663 року» – перший історичний роман написаний українською мовою. Беззаперечно Пантелеймон Куліш зробив величезний внесок у розвиток України, але частина його поглядів та тверджень можуть не сподобатися й розчарувати сучасних українців.

Пам'ятник Лесю Курбасу

Пам'ятник українському актору, режисеру, основоположнику національного модерного театру, що розташований по Прорізній вулиці у сквері. Неподалік — Молодий театр, яким Лесь Курбас керував.

Монумент відкрили 1 квітня 2002 року. Авторами стали відомий український скульптор Микола Рапай та архітектор В'ячеслав Дормидонтов. Бронзова статуя встановлена на забрукованому майданчику з напівкруглим у плані парапетом.

Лесь Курбас — одна з найважливіших фігур в історії українського театру. Він був режисером, актором, педагогом і теоретиком, який започаткував новий етап у розвитку українського сценічного мистецтва. Його творчість характеризується новаторським підходом до режисури та використанням сучасних театральних прийомів.

Пам'ятник Лесю Курбасу в Києві є символом пам'яті про геніального режисера, який зробив неоціненний внесок у розвиток українського театрального мистецтва.

Він є нагадуванням про ту важливу роль, яку відіграє театр у нашому житті, і про тих талановитих людей, які присвятили себе цій справі.

Пам'ятник Гнату Юрі

Пам'ятник Гнату Юрі було встановлено наприкінці травня 2011 року до Дня Києва в сквері, поряд з Національним театром імені Франка. Гнат Юра - засновник театру, присвятив театру 44 роки - за весь цей час актор сміливо вів його до європейської культури.

Монумент - бронзовий, який зображає людину в образі солдата Швейка (улюблений герой Гната Юри).

Бравий вояка Йозеф Швейк – сатиричний персонаж вигаданий чеським письменником Ярославом Гашеком, який дорогою на фронт під час Першої світової війни постійно потрапляє в різні комічні ситуації.

Зовнішній вигляд пам'ятника повністю відповідає сценічному образу Швейка, якого в театрі неодноразово грав Юра Гнат.

Автори роботи – архітектор Борис Писаренко, скульптори Володимир Чепелик та Олексій Чепелик

З легкої руки “франківців” у пам'ятника вже з'явилася прикмета: якщо потерти бляху на ремені Швейка, буде удача.

Пам'ятник Миколі Яковченку

Пам'ятник Миколі Яковченку встановлений у 2000 році до 100-річчя від дня народження видатного українського актора. Усі елементи пам'ятника, включно з лавкою, виконані з бронзи. Автори роботи – скульптори Володимир Чепелик, Олексій Чепелик та архітектор Володимир Скульський.

Пам'ятник розташовується в сквері перед Національним академічним драматичним театром імені Івана Франка, у якому він грав починаючи з 1927 року.

Микола Федорович Яковченко – народний артист України. У кіно на відміну від театру він не грав головних ролей, але через колоритну зовнішність, харизматичність та великий акторський талант його ролі завжди запам'ятовувалися.

Микола Яковченко мешкав неподалік на вулиці Ольгинській і часто любив відпочивати в цьому сквері. Актор сидить на лавці у своєму повсякденному одязі з газетою в правій руці. Поруч стоїть його улюблена такса по кличці Фанфан, яку він назвав на честь французького актора Жерара Філіпа, відомого за фільмом «Фанфан-тюльпан», де той зіграв головну роль.

Пам'ятник Марії Примаченко

Геніальній українській художниці, засновниці стилю "народного примітиву" - Марії Приймаченко – відкрили пам'ятник у столиці 24 червня 2009 року, до 100-річчя від дня народження.

Пам'ятник Марії Примаченко є бронзовою фігурою дівчинки, встановлену на постаменті у вигляді округлого каменя. На ньому зображені знамениті персонажі художниці: чорний звір і гороховий лев. Ідея зробити його саме таким у автора пам'ятника Федора Бугинського виникла після того, як він побував на батьківщині майстрині - в селі Болотні. Скульптор переконаний, Приймаченко вміла неповторно передавати не лише зовнішні контури рослини чи тварини, а й їхній внутрішній світ. Саме такі, унікальні риси майстрині він і намагався втілити у її скульптурі. На роботу автор витратив понад п'ять років.

Пам'ятник знаходиться неподалік від Львівської площі, в парку перед будівлею Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури.

За 89 років життя художниця створила понад 650 робіт. На своїх картинах зображувала чарівних неіснуючих тварин, квіти та сюжети з селянського побуту. Її неповторна творчість вийшла далеко за межі України і стала в ряд найвищих досягнень світової художньої культури ХХ сторіччя. Картини художниці виставляли на експозиції всесвітньої виставки у Парижі, її твори побували у Варшаві, Софії, Монреалі, Празі. Ім'я Марії Примаченко внесли до Всесвітньої енциклопедії мистецтва. Її роботи зачаровують неймовірно доброю фантазією, точним, своєрідним колоритом і таємничою майстерністю.

До слова, ЮНЕСКО оголосила 2009-й Роком Марії Примаченко.

Пам'ятник Валерію Лобановському

Скульптурна композиція, присвячена видатному киянину, який своїми досягненнями прославив Україну в усьому світі, Валерію Лобановському була відкрита 11 травня 2003 року на території Міського саду, перед головним входом стадіону «Динамо» імені Валерія Лобановського. Автори роботи – скульптор Володимир Філатов та архітектор Василь Клименко.

Валерій Лобановський – видатний український футболіст і тренер. Найбільшу славу отримав як головний тренер футбольного клубу «Динамо» (Київ), з яким він неодноразово ставав чемпіоном СРСР та України, у 1975 і 1986 роках здобув Кубок володарів кубків УЄФА та в 1975 році виграв Суперкубок Європи. Ще наприкінці 1990-х років його «Динамо» доходило до останніх стадій Ліги Чемпіонів та перемагало найсильніші клуби Європи. Обіграти іспанську «Барселону» 7-0 за сумою двох матчів, було цілком реальним завданням для Лобановського. «Київський експрес», «феноменальний ігровий ансамбль», «диво-команда». Якими тільки епітетами не нагороджували підопічних майбутнього Героя України.

Пам'ятник військовим льотчикам

Практично в самому центрі Києва, в столичному парку Слави на Дніпровському узвозі, стоїть пам'ятник військовим льотчикам. Його поставили 6 листопада 2001 року, на честь 58-ї річниці визволення Києва від нацистських військ. Гостям міста і киянам він відомий також як пам'ятник Леоніду Бикову.

Монумент створювали скульптори Володимир Щур і Віталій Сивко. Прототипом для пам'ятника послужив образ відомого актора Леоніда Бикова з фільму «В бій ідуть лише «старі».

Напис на постаменті: «Військовим льотчикам присвячується. Леонід Биков». Таким чином, пам'ятник військовим льотчикам є одночасно пам'ятником Народному артисту України Л. Бикову, загиблому в автокатастрофі неподалік Києва.

Пам'ятник військовим шоферам

В Києві, в районі Південної Борщагівки, знаходиться надзвичайно зворушливий, але мало відомий пам'ятник військовим шоферам. Скульптурна композиція представляє собою вилитий з бронзи легендарний фронтовий автомобіль Jeep Willys, що постачався з США по програмі «Ленд-Лізу», на бампері якого сидить військовий шофер і дивиться на обеліск, що знаходиться поруч. Місце розташування пам'ятника не випадкове. Саме в цьому місці під час будівництва було знайдено братську могилу, де знаходилося 74 солдати, що загинули у 1943 році...

Архитектори Микола Кислий та Володимир Скульський.

Скульптор Володимир Чапелик.

Пам'ятник пожежникам-ліквідаторам

26 квітня 1986 року сталась страшна трагедія - аварія на Чорнобильській атомній електростанції. Вона обернулася жахливими наслідками як для України, так і для всього світу. Сотні пожежних були відправлені для ліквідації аварії. Вони без краплі сумніву йшли до жерла небезпеки, щоб загасити пожежу. Віддаючи свої життя на Чорнобилі, вони врятували життя мільйонам людей.

25 квітня 2011 року в знак вдячності та глибокої поваги кияни встановили пам'ятник пожежним, які брали участь в ліквідації наслідків катастрофи. Пам'ятник встановлено біля будівлі Державної інспекції з техногенної безпеки України.

Пам'ятник являє собою бронзову постать пожежного, який сидить на камені. скульптура вийшла дуже зворушливою і проникливою. Пожежний, після довгої боротьби з вогнем, присів відпочити. В руках він тримає каску, а його погляд спрямований в далечінь. Швидше за все він думає, що буде далі з ним, з його рідними, і наскільки цінна життя. На його обличчі видно ледве вловимий слід тривоги і печалі. На камені, на якому сидить пожежний, видніються чорні контури Чорнобильської атомної електростанції.

Пам'ятник рятувальнику та поліцейському

16 вересня 2021 року, напередодні Дня Рятувальника, біля будівлі Головного управління ДСНС України у м. Києві з'явився доволі цікавий та незвичайний арт-об'єкт – скульптура поліцейського, що протягує пляшку води рятувальнику. Обоє виснажені черговим викликом, але при цьому жоден не втратив людяності. Скульптура символізує співпрацю між працівниками Державної служби із надзвичайних ситуацій та поліцією під час порятунку життів.

Дана скульптура являється чудовим прикладом взаємодопомоги та підтримки, яка так важлива в умовах надзвичайних ситуацій. Скульптура присвячена кожному врятованому життю. Це скульптура-нагадування, скульптура-подяка, скульптура-присвята повсякденному героїзму поліції та рятувальників.

Пам'ятник «Козак-переможець»

Пам'ятник «Козак-переможець» урочисто відкрили 21 серпня 2015 року до Дня Незалежності України. Авторами пам'ятника стала група талановитих митців з усієї України.

Скульптурна композиція встановлена навпроти будівлі Служби безпеки України та була урочисто відкрита її головою Василем Грицаком, проте, вона присвячена всім воїнам - патріотам і оборонцям України, а не тільки співробітникам СБУ.

На мапі України зображений козак на коні, який символізує хороброго українського воїна та двоголовий дракон, який символізує зло, а в нашому з вами випадку – це росія. Загалом дракон є копією російського герба. Він стоїть на сході України, так само як і окупаційні російські війська та однієї зі своїх голів дивиться в сторону Криму, поклавши на нього свій хвіст. Пам'ятник доволі маленький, але дуже детальний, гарний та влучний за своєю ідеєю. Він демонструє силу та безстрашність українців перед будь-яким, навіть найстрашнішим ворогом і каже нам, що ми обов'язково переможемо.

Пам'ятник козаку Мамаю

У центрі Києва на Майдані Незалежності, недалеко від того місця де 27 років тому стояв величезний гранітний монумент Леніну і революціонерам розташувався невеликий, але дуже атмосферний пам'ятник козаку Мамаю.

Цей персонаж є міфологізованим та ідеалізованим образом козака, є своєрідним духовним символом України, уособленням всього нашого народу. Невідомо чи була насправді така людина, швидше за все це збірний образ, хоча прототипи звичайно існують.

Сам пам'ятник був встановлений у 2001 році напередодні великого православного свята Покрова Богородиці, вельмишанованого в Україні, коли також святкується день українського козацтва.

Авторами монумента є Валентин і Микола Зноба, батько і син.

Козак Мамай – найархаїчніший народний образ співця - воїна, хранителя одвічних знань, оборонця рідної землі й будителя народної волі. Особливою таємничістю оповито його характерництво, що вказує на унікальні якості його характеру, вдачі. Характерник – козак, наділений надприродними здібностями, чарівник, чародійник, чаклун, знахур, відун, тобто те саме, що волхв, маг і

шаман. Характерники могли спиняти кров, замовляти біль, гоїти рани, напускати на ворога ману (ілюзія, навіяння, омана). Вважалося, що характерники можуть миттєво долати великі відстані, перетворюватися на різні предмети або ставати невидимими. Характерники були невразливими в бою й володіли особливими прийомами військового мистецтва. Усе це забезпечувало перемоги козаків над ворогами.

Образ Козака Мамаю так само популярний в Україні, як образ Будди на Сході. Козак Мамай – це козацький провідець, наш народний святий.

Пам'ятник козаку і кобзарю

Пам'ятник козаку і кобзарю встановили в 1982 році до 1500-річчя заснування міста Києва, як подарунок від міста Запоріжжя. Він розташовується на вулиці Петра Сагайдачного. Автор роботи – скульптор Л. Орленко.

Кобзарі – українські народні музиканти, хранителі й поширювачі української культури та історії. Особливого поширення кобзарі набули під час козацької доби. Вони прославляли українських воїнів та спонукали народ до боротьби з поневолювачами. Кобзарями часто ставали скалічені в боях козаки, сліпі, люди похилого віку або професійні музиканти.

Пам'ятник «Вічний Київ»

Пам'ятник «Вічний Київ» встановлений у 2009 році, біля Київського палацу дітей та юнацтва на честь видатного гетьмана Івана Мазепи. Це унікальна історична реліквія міста, а також неповторний за своїм технічним рішенням об'єкт.

Сам пам'ятник – це куля, обрамлена барельєфами з зображенням храмів Києва (побудованих за кошти гетьмана Мазепи), над якою летить голуб – символ миру на землі. Голуб складається із двох частин, з'єднаних у районі дзьоба, що символізує єдність Лівобережної та Правобережної України. Хвіст голуба, що складається з двох половинок, обвиває кулю і церкви Мазепи. Вся композиція встановлена на гранітний постамент та обертається навколо своєї осі.

Скульптура уособлює свято високої духовності і миру на землі.

Створив скульптуру Франк Майслер – всесвітньо відомий ізраїльський скульптор.

Пам'ятник київським каштанам

Скульптуру Бронзових каштанів авторства Валентина Осадчого відкрили у Маріїнському парку 1 червня 2009 року – у День захисту дітей. Спеціально до цієї події приурочили акцію, у рамках якої 89 молодим мамам Києва видали сертифікати на висадку власного каштана. Посадив свій каштан і Осадчий, однак бронзовий. Акція вийшла дійсно душевною, а невелику галявину біля Бронзових каштанів тепер неофіційно називають Дитячою або Галявиною новонароджених.

Бронзова скульптура має вигляд двох каштанів на гілці, один із яких напіврозкрився, а інший визирає із половини шкаралупи. На одному з каштанів зображено трипільський знак відродження – сонячну туру. Вона символізує продовження життя.

Каштан — один із символів Києва. Адже каштани висаджували на його вулицях ще з XIX століття. Київські каштани неодноразово оспівані у віршах, оповіданнях і піснях. Під час Другої світової війни значна частина дерев була пошкоджена. Відразу після звільнення Києва популяцію каштанів відновили. Ще одного нищівного удару по каштанах завдала екологічна катастрофа у 80–90-х роках XX століття. У зв'язку із забрудненням повітря до екосистеми потрапили представники шкідливої каштанової мінуючої молі. Відсутність природного захисту від неї сприяла хворобі каштанів. Термінові запобіжні заходи обумовили їхнє часткове збереження. За ініціативи київської громади висадили нові саджанці.

Пам'ятник у Маріїнському парку є символом відродження і водночас застереженням для майбутніх поколінь киян.

Бронзовий міні - пам'ятник каштанчику встановлений біля входу в будівлю Київської міської державної адміністрації на Хрещатику.

Пам'ятник «Історія кохання»

Скульптура «Історія кохання» була відкрита 7 травня 2013 року, напередодні святкування Дня Перемоги у Маріїнському парку Києва біля Мосту закоханих. Вона зображує двох уже немолодих людей, які ніжно та міцно обіймають один одного. Історія, що стоїть за цим пам'ятником, приховує цілу епоху повну різних подій, але центральною лінією в якій виступає любов.

Автори роботи – скульптори Олександр Моргацький та Григорій Костюков. Пам'ятник присвячений неймовірній історії кохання італійського солдата Луїджі Педутто та українки Мокрині Юрзук, яку вивезли на примусові роботи під час Другої світової війни. Вони познайомилися у 1943 в австрійському таборі для військовополонених і пробули разом два роки. Далі з огляду на різні причини закохані не змогли бути разом і наступного разу побачилися тільки через 60 років у студії телепрограми в 2004 році, коли обом уже було за 80 років.

У кожного з них було своє власне довге життя, проте, після своєї зустрічі, вони почали бачитися щорічно. Луїджі неодноразово приїздив до України та навіть пропонував Мокрині одружитися й переїхати до Італії.

Пам'ятник вічного кохання – особливе місце для молодят. Говорять, що якщо біля нього сфотографуватися, то шлюб буде довгим та міцним.

Пам'ятник Проні Прокоповні та Свириду Голохвастову

Пам'ятник Проні Прокоповні та Свириду Голохвастову з'явився біля Андріївської церкви 23 серпня 1999 року. Місце його встановлення обрали не випадково, а безпосередньо воно пов'язане з подіями фільму "За двома зайцями", знятого за мотивами п'єси Михайла Старицького. Адже саме поблизу цього храму відбувалися фінальні сцени, у яких Голохвастов спускався з широких чавунних сходів, що вели до входу в храм.

Композиція відображає найбільш зворушливий момент фільму, коли Свирид Петрович Голохвастов, опустившись на коліно, пропонує Проні Прокопівні руку та серце. Проня великодушно простягає руку своєму обранцеві для поцілунку.

Пам'ятник дуже органічно вписався в атмосферу всього Подолу.

Над проектом монумента працювали скульптори В. Щур, В. Сивко, Р. Кухаренко та архітектор В. Скульський.

Скульптура вважається пам'ятником нового типу, адже вона виконана в повний зріст людини, а високий постамент просто-напросто відсутній. На цій скульптурі чимало цікавих деталей: валяються ножиці, реп'яхи, жук. За свій недовгий вік пам'ятник Проні Прокопівні та Голохвастову в Києві встиг обрости народними прикметами й плітками:

- Для того, щоб мати міцну і щасливу сім'ю, необхідно доторкнутися до жука на спині Свирида Голохвастова;
- Також люди вірять, що Проня Прокопівна допомагає дівчатам вдало вийти заміж, для цього слід потерти каблучку на вказівному пальці її лівої руки;
- Особливо популярними частинами тіла Проні та Голохвастова є їхні носи. Це видно неозброєним оком, адже охочі мати щастя в житті натерли їх до неймовірного блиску.

Пам'ятник Паніковському

Пам'ятник Михайлу Самуелевичу Паніковському в Києві є своєрідною подякою шанувальників таланту легендарних письменників Ільфа та Петрова за їх неймовірно сатиричні й в той же час правдиві історії. Пам'ятник Паніковському - одному з героїв роману "Золоте теля" стоїть в центрі Києва, неподалік від того місця, де підприємлиий сліпий обманював чесних громадян. Очевидці стверджують, що бронзова статуя Паніковського має портретну схожість з виконавцем головної ролі Зіновієм Гердтом, чия доля багато в чому пов'язана з Києвом.

Історія пам'ятника Паніковському почалася з того, що в 1992 році в Києві з'явилася невелика меморіальна дошка, яка інформувала перехожих, що на цьому місці колись промишляв персонаж твору "Золоте теля". Студент КПІ Олег Когут у співавторстві з художником Євгеном Тюріним виготовили меморіальну дошку Паніковського й поставили її на розі Хрещатика та Прорізної. Письменник - гуморист Аркадій Гарцман в ролі "великого сліпого" урочисто переводив громадян через Хрещатик. Через шість років потому в 1998 році тут з'явився пам'ятник, проект якого було розроблено скульпторами В.І. Щур та В.І. Сивко.

Відкриття пам'ятника Паніковському в Києві відбулася 31 травня 1998 року.

Заввишки скульптура сягає близько 194 см. Образ сліпого відображено дуже точно: в руках тростина, на голові капелюх, очі захищені за темними окулярами, ложка на ланцюжку в кишені, а ліва рука знаходиться в кишені того, кого він переводить через вулицю. Карман стирчить - там вже, напевно, лежить черговий трофей. Здається, якщо підійти до Паніковського ближче, його рука виявиться у вас у кишені. Ліва нога сліпого норовить наступити на монету, загублену якоюсь роззявою. Якщо підставити дзеркальце й подивитися на підощву цього черевика, можна побачити фігуру з трьох пальців - дулю. Деякі стверджують, що така задумка авторів пам'ятника буде провокувати перехожих нахилитися й таким чином мимоволі схилити коліно перед Паніковським.

Пам'ятник Паніковському користується популярністю серед туристів та мешканців столиці, про що свідчать букетики польових квітів та пакети кефіру, залишені біля його підніжжя. У киян навіть з'явилася прикмета, якщо доторкнутися до лівого черевика Паніковського, то всі фінансові справи та проблеми будуть незабаром успішно вирішені. За іншою версією, для фінансового благополуччя потрібно покласти монетку до основи пам'ятника, або просто упустити. Жодна екскурсія Києвом не обходиться без візиту до пам'ятника Паніковському, кожен турист бажає мати в своєму альбомі фотографію напам'ять поруч із видатним сліпим.

Цікаво, що декілька разів знаменитий кишеньковий злодій Паніковський ставав жертвою "побратимів по ремеслу": у скульптури зникла бронзова тростина.

Крім того, напередодні Нового року невідомі суттєво пошкодили пам'ятник, тому довелось його ремонтувати.

Пам'ятник жабі

Пам'ятник жабі відкрили в 2010 році на території Хрещатого парку. Це унікальна 6-тонна бронзова скульптура, яка неймовірно привертає до себе увагу людей, особливо в захваті від неї діти, тому на вихідні біля жаби створюються справжні черги з охочих полазити по ній та сфотографуватися. Автор роботи – Олег Пінчук.

Проте, наша жаба не така проста, як здається, бо вона виконує бажання і може в прямому сенсі зробити вас багатими. Для того, щоб ваше бажання збулося, вам потрібно потерти ніс на обличчі, яке знаходиться в роті жаби та кинути монетку в спеціальний отвір. Усі монети потрапляють у скарбничку, котра після свого повного заповнення мусить відчинитися та нагородити щасливу особу, що останньою кинула монетку. Загалом у східних віруваннях жабу вважають символом достатку й багатства.

За однією з версій пам'ятник жабі присвячений популярному танцювальному майданчику, де в 60–80-х роках любила відпочивати київська молодь та який називали «жаба». Сучасний пам'ятник встановлений неподалік даної локації.

Пам'ятник котів Пантелеймону

Пам'ятник коту Пантелеймону є одним із найбільш оригінальних й незвичайних в Києві. Його було встановлено в 1998 році навпроти ресторану Остерія Пантагрюель. Бронзовий пам'ятник коту Пантелеймону стоїть на камені в парку навпроти Золотих воріт, в історичному центрі Києва.

Автор роботи – Богдан Мазур.

Прототипом для пам'ятника послугував реальний перський кіт Пантелеймон, який мешкав у італійському ресторані «Пантагрюель», що розташовується неподалік. Одного разу сталася пожежа й Пантюша трагічно загинув, задихнувшись від диму. Він був улюбленцем відвідувачів закладу, тому на його честь вирішили створити пам'ятник.

Пам'ятник із Пантелеймоном неймовірно популярний і пройти мимо такої скульптури просто неможливо, бо всі ми любимо котиків. Тепер Пантюша радує не тільки відвідувачів закладу, а і простих перехожих.

Існує повір'я, якщо тримати кота одночасно за вухо та хвіст, а під лапу покласти якусь копійчку, то можна загадувати бажання, яке з високою долею ймовірності збудеться. Пам'ятник коту Пантелеймону користується величезним успіхом у гостей міста. Немає відбою від бажаючих сфотографуватися, так що вуха й хвіст кота вже сяють золотом відполірованої міді.